

Vakdidactiek cultuurwetenschappen (H002177)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies in academiejaar 2024-2025

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Aerts, Koen

LW03

Verantwoordelijk lesgever

Rombaut, Eef

LW03

Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting Arabistiek en islamkunde)	6	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting China (China-traject))	6	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting China (UGent-traject))	6	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting India)	6	A
Bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen (afstudeerrichting Japan)	6	A
Bachelor of Arts in de Afrikaanse talen en culturen	6	A
Bachelor of Arts in de archeologie	6	A
Bachelor of Arts in de geschiedenis	6	A
Bachelor of Arts in de kunstwetenschappen	6	A
Bachelor of Arts in de moraalwetenschappen	6	A
Bachelor of Arts in de Oost-Europese talen en culturen	6	A
Bachelor of Arts in de wijsbegeerte	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting archeologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting geschiedenis)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting kunstwetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting moraalwetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting wijsbegeerte)	6	A
Vorbereidingsprogramma tot Educatieve Master of Science	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting archeologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting geschiedenis)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting kunstwetenschappen)	6	A

Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting moraalwetenschappen)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting wijsbegeerte)	6	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)	6	A
Keuzepakket Onderwijs	6	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

cultuurwetenschappen, multiperspectivisme, eindtermen, leerplannen, didactisch ontwerpen, pre-service training, groepswork, interdisciplinariteit, digitale geletterdheid

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op

www.ugent.be/educatievemaster.

Inhoud

Het vak is gericht op een geïntegreerde aanpak van de volgende inhouden:

- Voor het theoretische gedeelte:
 - Een visie op de eigenheid van cultuurwetenschappen in het curriculum van het secundair onderwijs vanuit hun multiperspectivisch karakter
 - Situering van het vak Cultuurwetenschappen in het curriculum van de richting Humane Wetenschappen (secundair onderwijs).
 - Aandacht voor de specifieke eindtermen voor Humane Wetenschappen met in het bijzonder de onderzoekscompetenties
 - Aandacht voor eindtermen vanuit verschillende sleutelcompetenties zoals Digitale competentie en Mediawijsheid, Burgerschapscompetenties met inbegrip van competenties inzake samenleven, Competenties met betrekking tot Historisch Bewustzijn, Cultureel bewustzijn & Culturele expressie,...
 - Specifieke werkvormen voor het vak Cultuurwetenschappen, met aandacht voor de diversiteit in de leerlingenpopulatie, de verschuiving van leraargericht naar leerlinggericht onderwijs
- Voor het gedeelte opdrachten:
 - De vaardigheid om eindtermen/lesdoelen om te zetten naar een doordacht lesontwerp
 - Op een methodisch verantwoorde manier omgaan met vraagstukken uit de onderwijspraktijk: omzetten in onderzoeksvragen, analyseren, plan van aanpak maken, onderzoek uitvoeren, conclusies trekken, resultaten vertalen naar verbeteringen in het eigen professionele handelen en denken, verslaggeven, presenteren en reflecteren.
 - Elk jaar komen er drie specifieke thema's aan bod. Aan elk thema wordt één groepsopdracht verbonden. Voorbeelden van thema's zijn:
 - Forumdag: interdisciplinaire studiedag Humane Wetenschappen
 - Cultureel bewustzijn en Culturele expressie
 - Digitale geletterdheid en mediawijsheid

Begincompetenties

Studenten kunnen de oriëntatiestage enkel opnemen indien ze de corresponderende vakdidactiek al gevolgd hebben of gelijktijdig met deze stage opnemen.

Eindcompetenties

- 1 Begrijpen en analyseren van eindtermen en leerplannen gelinkt aan het domein Cultuurwetenschappen aan de hand van aangereikte referentiekaders.
- 2 Bij het ontwerpen van een didactisch (les)ontwerp eindtermen en leerplandoelstellingen selecteren, ordenen en vertalen naar gepaste lesdoelen, leerinhouden, werkvormen, groepeeringsvormen en (digitale) krachtige leeromgevingen afgestemd op de beginsituatie van de leerling.
- 3 Domeinspecifieke en vakdidactische kennis, vaardigheden en attitudes analyseren en

aanwenden bij het ontwerpen van leerprocessen

- 4 Leerplandoelstellingen/eindtermen vertalen naar een uitgewerkte lessenreeks, rekening houdend met een competentie-ontwikkelen en ervaringsgericht referentiekader.
- 5 De multiperspectivische eigenheid van cultuurwetenschappen integreren in didactisch (les) ontwerp
- 6 Vakdidactisch constructief samenwerken in een multidisciplinair team. Constructief samenwerken met externe partners met het oog op de verrijking van het onderwijs- en vormingsaanbod.
- 7 Digitale methodes, hulpmiddelen en strategieën toepassen in didactisch (les)ontwerp
- 8 Kritisch reflecteren over (actuele) maatschappelijke, culturele en onderwijskundige thema's en deze divers-sensitief hanteren in een pedagogische context en bij het didactisch (les) ontwerp.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, hoorcollege, werkcollege, peer teaching, zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

LIO richtlijnen zijn terug te vinden in de LIO-handleiding

Leermateriaal

Readers beschikbaar op Ufora

Aanvullend studiemateriaal: leerplannen (beschikbaar op de websites van de verschillende onderwijskoepels).

Geraamde totaalprijs: 30 EUR

Referenties

- VAN LOOY, L., CONINX, M., ELIAS, K., Didactisch werkvormenboek voor cultuurwetenschappen, Antwerpen/Apeldoorn, Garant, 2004, 199 p.
- ELIAS, K. en VAN LOOY, L., Hoe en wat met onderzoekscompetenties?! Of hoe de onderzoekscompetentie integreren in de lessen Cultuurwetenschappen in de Humane Wetenschappen in het secundair onderwijs, Brussel, ASP, 230 p.
- ROMBAUT, E., MOLEIN, I., VAN SEVEREN, T., De herziene taxonomie van Bloom in de klas, Kalmthout, Pelckmans Pro, 2020, 320 p.
- Leerplan Humane Wetenschappen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen (www.katholiekonderwijs.vlaanderen)
- Leerplan Humane Wetenschappen Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (www.provinciaalonderwijs.vlaanderen)
- Leerplan Humane Wetenschappen van Steden en Gemeenten (www.ovsg.be).
- Leerplan Humane Wetenschappen van het Gemeenschapsonderwijs (www.g-o.be).

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Interactieve ondersteuning via e-mail. Persoonlijk op elektronische afspraak (zie Ufora).

Begeleiding tijdens de werkcolleges en ingeroosterde feedbackmomenten.

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Voor de student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via een alternatieve opdracht

Toelichting niet-periodegebonden evaluatie:

- Vorm: permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes.
- Frequentie: aanwezigheid in de werkcolleges verplicht.
- Omschrijving tweede examenkans: een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht
- Feedback: tijdens werkcolleges, tijdens ingeroosterde momenten en na afspraak.

Eindscoreberekening

100 % niet-periodegebonden evaluatie:

- Opdracht met een externe partner uit het brede culturele veld (1/3)
- Opdracht + participatie Forumdag (1/3)
- Opdracht Digitale competentie (1/3)

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel.

Wanneer men één of meer individuele opdrachten niet indient of geen medewerking verleent aan de groepsopdrachten kan men niet meer slagen voor dit opleidingsonderdeel.

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bepalen in overleg met verantwoordelijk lesgever.

LIO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.